

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Δ΄. - ΤΕΥΧΟΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ ΚΑΙ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1881

Ὅτι οὗτος περί οὗτος δὲ διακρίσει ἀδελφοὶ
βουλεύονται ἢ περί παιδείας καὶ αὐτῶν καὶ
αὐτῶν οὐκ οὐκ. (Πλάτ. Θεαίτητος.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1881

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

σχολὰς με μαθητὰς 408· ιζ') δύο ᾠδεῖα μετὰ 985 μαθητῶν· ιη') 44 εἰδικὰς καὶ προπαρασκευαστικὰς σχολὰς τεχνῶν με μαθητὰς 6,427· ιθ') 15 ἔμπορικὰς σχολὰς με 94 διδασκάλους καὶ 4536 μαθητὰς. Ἐκτὸς τούτων ὑπῆρχον προσέτι διάφοροι εἰδικαὶ σχολαὶ οἰκοδομητικῆς, γειωπονίας, ναυτικῆς κλ.

Ἐν Τριπόλει τῆς Πελοποννήσου.

Β. ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ.

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΣΧΟΛΕΙΑΚΩΝ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΩΝ

Ἡ πρόοδος τῶν Σχολειακῶν Ταμειυτηρίων ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ἀπὸ δευτέρων λειτουργοῦσι διὰ τῆς γνωστῆς μεθόδου, ἦν καὶ ἡμεῖς παραδέχθημεν, ἡ ἀνάπτυξις καὶ ὁ πολλαπλασιασμός αὐτῶν εἰς 16800 Σχολεῖα καὶ τὰ ἠθικὰ ἀποτελέσματα τὰ ἐξ αὐτῶν ἐπιτευθέντα, ἐπέστησαν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἐνίσχυσαν τὴν πρὸς ἰδρυσιν αὐτῶν ἰδέαν τῶν πολιτικῶν εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ πεπολιτισμένα Κράτη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἰδίως δὲ εἰς Ἀγγλίαν, Σουηδίαν, Γερμανίαν, Ἑλβετίαν, Οὐγγαρίαν, Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν, εἰς τὰ ἠνωμένα Κράτη τῆς Ἀμερικῆς καὶ εἰς τὴν Βραζιλίαν.

Εἰς πολλὰ τῶν Κρατῶν τούτων τὸ ζήτημα τῶν Σχολειακῶν Ταμειυτηρίων ἔμενεν ἐκκρεμὸς ἕνεκα διαφόρων αἰτίων, τὰ ὅποια ἡ ἐπιτυχία τῆς Γαλλίας ἐξήλειψε διὰ τοῦ ἐπιχειρήματος τῆς πείρας.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰς Λιβερπούλ, διὰ τῆς ἐπιμελοῦς καὶ ἀποφασιστικῆς ἐνεργείας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐκεῖ Ταμειυτηρίου κ. Th. Banners Newton ὁ θεμελιὸς τῶν Σχολ. Ταμειυτηρίων εἶναι μᾶλλον ἀνεπτυγμένος· κατὰ τὸ 1876 τὸ πρῶτον ἔτος τῆς συστάσεώς του ὑπῆρχον 11 Σχολ. Ταμειυτήρια περιλαμβάνοντα 845 μαθητὰς καταθέτας (ἄρρένας καὶ θήλειαι)· κατὰ τὸ 1877 καὶ 1878 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἠύξησεν εἰς 34 καὶ 39, με καταθέτας μαθητὰς 2783 καὶ 3980 ἀλλὰ μετὰ τὸ 1878 ἡ πρόοδος ἐγένετο καταφανεστέρα καὶ κατὰ τὸ 1879 καὶ 1880 ὑπῆρχον 60 καὶ 64 Σχολ. Ταμειυτήρια με καταθέτας μαθητὰς 5497 καὶ 6552.

Αἱ ἐκθέσεις τῶν Διευθυντῶν τῶν Σχολείων καὶ τῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν εἶναι ἀξιοσημεῖωτοι καὶ τοιαῦται ὥστε τὸ ἐπὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῆς παιδαγωγίας τμήμα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἀγγλίας, ἐπὶ τῆς ἐκ τῆς

πείρας ταύτης ἀποδείξεως τῆς Λιβερπούλ ἐβάσισε τὴν ἐγκύκλιον, ἣν ἐσχάτως ἀπέστειλε πρὸς ἅσας τὰς Σχολειακὰς Ἀρχὰς καὶ πρὸς τοὺς διδασκάλους ἐν γένει συνιστῶν αὐτοῖς τὰ Σχολειακὰ Ταμειυτήρια.

Ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων τῆς πείρας ἀποτιπῶμεν ὠφελίμους τινὰς παρατηρήσεις ἀξίας δημοσιεύσεως.

Ἡ οἰκονομία, ἡ τάξις, εἶναι ἕξεις, καὶ κατὰ συνέπειν μαθηθάνονται διὰ τῆς ἐξασκήσεως μᾶλλον τῆς πρακτικῆς ἢ διὰ τῶν μαθημάτων τῶν καθαρῶς ἀφηρημένων.

Ὅταν τὸ παιδίον βλέπῃ ὅτι ἀνθιστάμενον εἰς τὴν εἰς μάταιά τινα ἐξοδα εὐχαρίστησιν σχηματίζει ἀπροσδοκῆτως μικρὸν κεφάλαιον, δι' οὗ δύναται ν' ἀγοράσῃ ἀναγκαῖα πράγματα χρησιμεύοντα αὐτῷ εἰς τὴν τάξιν του, ἢ ἐνδύματα, ἢ νὰ βοηθήσῃ μάλιστα τὴν οἰκογένειάν του ἐν δυσκόλῳ τινὶ περιστάσει, ἐδιδάχθη μᾶθημα πρακτικὸν τῆς προνοίας καὶ τῆς ἐξουσίας ἑαυτοῦ, καὶ τὸ μᾶθημα τοῦτο μένει εἰς αὐτὸ ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς.

Εἷς ἐκ τῶν προστατῶν τοῦ θεσμοῦ ἐν Λιβερπούλ ὁ κ. Ἄλφ: ἔδος Isaac βεβαιοῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν Σχολειακῶν Ταμειυτηρίων ἐπὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν παιδίων ἐν τῷ Σχολείῳ.

Πολλὰ τῶν παιδίων ἐνισχυόμενα εἰς τὴν ἐνέργειάν των διὰ τῆς ἐξασκήσεως τῆς ἐκ τῆς δαπάνης οἰκονομίας ἔρχονται τακτικώτερα καὶ ἐγκρίως εἰς τὸ Σχολεῖον, καὶ δὲν ἀπουσιάζουσι περιφερόμενα εἰς τοὺς δρόμους, λαμβάνουσι δὲ ἕξεις καὶ τρόπους στρατιωτικῆς τάξεως.

Πολλὰ παιδία πρότερον ἀπουσιάζον τοῦ σχολείου ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἔστερουντο ὑποδημάτων καὶ ἐνδυμάτων καταλλήλων, καὶ ταῦτα ἤρχισαν νὰ γίνωνται ὀλιγώτερα· παρετηρήθη δὲ ὅτι ἀπέσυρον ἐκ τῶν καταθέσεων των ποσά τινα ἤδη ἀρκετὰ διὰ νὰ προμηθευθῶσιν ἀναγκαῖά τινα πράγματα, ὅπερ εἶναι πολὺ καλλίτερον παρὰ ἂν τὰ πράγματα αὐτὰ τοῖς ἐδίδοντο δι' ἐλεημοσύνην.

Ὁ αὐτὸς κ. Isaac, προσθέτει, ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη τοῦ οἰκονομεῖν δι' ὠρισμένους σκοπούς, διὰ νὰ προμηθευθῇ τὸ παιδίον ἀντικείμενόν τι ὠφελίμον, ἔχει μεγάλην ἀξίαν ἐν τῇ ἀνατροφῇ· τότε ἐννοεῖ τὸ παιδίον πολὺ καλὰ πῶς τὸ Σχολειακὸν Ταμειυτήριον εἶναι ἐν Ταμείῳ βοηθητικόν, ἐν ᾧ αἱ ἐλάχιςται θυσίαι καὶ αἱ ἀσήμαντοι καταθέσεις, γίνονται ἡμέραν τινὰ ποσότης ὠφελίμος ἐν μεγάλῃ τινὶ ἀνάγκῃ.

Ἄλλη τις ἐκθεσις εὐχαρίστει καὶ συγγαίρει τοὺς διευθυντὰς τῶν σχολείων τῆς Λιβερπούλ διὰ τὴν μέριμναν, ἣν ἔλαβον νὰ εἰσαγάγωσιν ἔκουσίως τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ἀνατροφῆς οὐχὶ πρὸς ἴδιον συμφέρον, ἀλλ'

ἕνεκα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἀφοσιώσεως τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ παιδαγωγοὶ τῆς νεολαίας τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. Ἰάκωβος Ρίτσιον εἰς τῶν προϋχόντων, τῆς πόλεως, προσέθεσεν εἰς τὸν ἔπικνον ταῦτον, ὅτι οἱ ἐπιμελούμενοι τὸ ἔργον τοῦτο τῆς οἰκονομικῆς ἀνατροφῆς τῶν μαθητῶν ἐνισχύουσι τὰς βάσεις τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος χάρις εἰς τὸ πνεῦμα τῆς τάξεως καὶ τῆς ἠθικῆς ἐνεργείας τὴν ὁποίαν διδῶν ἢ πρακτικῆ ἐξάσκῃσι τῆς σχολειακῆς οἰκονομίας· εἶναι δὲ εὐτυχῆ ἀναγνωρίζων διὰ τούτου ὅτι, ἐνῶ αἱ ἐργατικαὶ τάξεις συγχρότως καὶ ἐξ ἄλλων αἰτίων ὑψοῦνται λαμβάνουσαι σπουδαίαν ἐν τῷ κόσμῳ θέσιν, μορφοῦνται καὶ κατὰ τὸν χαρακτῆρα.

Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι ἐν τῇ πλουσίᾳ πόλει τῆς Λιβερπούλ, κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Γαλλίας, τὸ σχολειακὸν Ταμιευτήριον μένει ἀκριβῶς εἰς τὰ φυσικά του ὅρια, εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ τῆς ἀνατροφῆς, αἱ καταθέσεις περιορίζονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἰδιαιτέρας οἰκονομίας τῶν μαθητῶν εἰς ὅ,τι δηλ. οἰκονομοῦσιν ἐκ τῶν πρὸς ἀγορὰν γλυκισμάτων διδομένων αὐτοῖς παρὰ τῶν γονέων τῶν χρημάτων. Αὐτὸ δὲ τοῦτο γίνεται καὶ εἰς ἄλλα εἴκοσι Σχολειακὰ Ταμιευτήρια τὰ ὁποῖα λειτουργοῦσιν εἰς Γλάσκοβ τῆς Σκωτίας τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. W. Meichle.

Προσεχῶς περὶ τῆς λειτουργίας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν Σχολειακῶν Ταμιευτηρίων εἰς Ἑλβετίαν, Οὐγγαρίαν, Ἰσπανίαν καὶ Ἀμερικὴν

K. X. ΒΑΜΒΑΣ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ ΤΟΥ 1878—79.

(Ἴδε συνέχειαν εἰς σελ. 172 τεύχους ε' καὶ ς').

Ἐν τῇ ς' εἰδ. συνελεύσει, γενομένη τῇ 4 Ἀπριλίου 1879, μετὰ τινεσ ἐπερώτησιν ἐταίρου τινὸς περὶ τῶν ἐν τῷ «Πλάτωνι» καταχωριζομένων διατριβῶν καὶ πραγματειῶν, εἰς ἣν ἀπήντησε τὰ δέοντα ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος κ. Κ. Ι. Γραμματικόπουλος, λαβὼν τὸν λόγον ὁ κ. Δημ. Γιαννόπουλος, εἰς τῶν ἀρχαίων Νομαρχιακῶν Δημοδιδασκάλων καὶ τότε ἐταίρος τοῦ Συλλόγου, διευθυντῆς τοῦ Ἀ' ἐνταῦθα δημοτικοῦ σχολείου,